

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 4/2014

Μεταξύ: **BLANCHE HOLDINGS LIMITED**
Αιτούντων
v.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ,
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών** Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Βασίλης Πάλμας, Μέλος

Αιτητές: **BLANCHE HOLDINGS LIMITED**
Αντιπροσωπεύθηκε από τον:
1. Μιγάλη Θεοδοσίου, Δικηγόρο
2. Δημήτρη Ζούλια, Εκπρόσωπο Αιτούσας Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή: **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ**
Αντιπροσωπεύτηκε από τους:
1. Αριάδνη Ζερβού, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Χριστίνα Παραδεισιώτη, Προϊστάμενη Ομάδας Αγοράς
Αναλωσίμων
3. Στέλιο Παπαδόπουλο, Συντονιστή Προσφοράς

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης.: 29 Μαΐου, 2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής είναι η απόφαση της Διεύθυνσης Τμήματος Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου Υγείας («η Αναθέτουσα Αρχή») με την οποία η προσφορά των Αιτητών για το διαγωνισμό *«Προμήθεια αναλώσιμων υλικών εμβολισμού εγκεφάλου για τις ανάγκες του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας»* απορρίφθηκε ως μη συνάδουσα με όρους του Διαγωνισμού.

Στον εν λόγω διαγωνισμό ζητήθηκαν συνολικά 8 είδη, με κριτήριο ανάθεσης αποκλειστικά τη χαμηλότερη τιμή ανά είδος. Υπέβαλαν προσφορά τέσσερεις (4) οικονομικοί φορείς μεταξύ των οποίων και οι Αιτητές, η προσφορά των οποίων αφορούσε τα Είδη 1 (Υλικά για Εμβολισμούς Ανευρυσμάτων Τύπου 1) και 2 (Υλικά για Εμβολισμούς Ανευρυσμάτων Τύπου 2).

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία διορίστηκε στις 12.8.2013, αφού αξιολόγησε τις προσφορές, απέστειλε την Έκθεσή της στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, το οποίο με τη σειρά του και αφού έλαβε συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης που ετοιμάστηκε με οδηγίες του, στις 5.12.2013 αποφάσισε την κατακύρωση των προσφορών ως εξής: Το Είδος 1 κατακυρώθηκε στο μοναδικό οικονομικό φορέα ο οποίος κρίθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης

εντός προδιαγραφών (A. Paraetis Medical Ltd) ενώ το Είδος 2 του διαγωνισμού ακυρώθηκε, επειδή δεν υπήρχε έγκυρος οικονομικός φορέας. Η προσφορά των Αιτητών κρίθηκε ως μη κανονική και δεν αξιολογήθηκε περαιτέρω για το λόγο ότι:

(α) δεν υπέβαλαν πιστοποιητικό με το οποίο να βεβαιώνεται η συμμετοχή τους σε συλλογικό ή ατομικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας ώστε να υπάρχει συμμόρφωση της επιχείρησης προς τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο του 2002, Ν.32(I)/2002, όπως αυτός τροποποιήθηκε (Ν.133(I)/2003, Ν.159(I)/2005, Ν.48(I)/2006, Ν.58(I)/2012, Ν.59(I)/2012, Ν.125(I)/2012) («ο Νόμος») ή βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος από την οποία να προκύπτει ότι οι ποσότητες των συσκευασιών που τοποθετούνται στην αγορά είναι μικρότερες από 2 τόνους ανά έτος. Παρ' όλων ότων στο Έντυπο 3 που αφορά τη Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης δηλώνετο συμμόρφωση δεν είχε υποβληθεί πιστοποιητικό. Υποβλήθηκε μόνο βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος ότι για το 2011 οι ποσότητες συσκευασιών που οι Αιτητές τοποθέτησαν στην Κυπριακή αγορά δεν ξεπερνούν τους 5 τόνους.

(β) δεν υπέβαλαν με την προσφορά τους Πιστοποιητικό καταλληλότητας CYS EN ISO 9001:2008 Quality management systems requirements ή ισοδύναμο αυτού (όρος 8.3.1.5 των εγγράφων του διαγωνισμού).

Οι Αιτητές για ακύρωση της απόφασης αποκλεισμού της προσφοράς τους προβάλλουν τρεις λόγους. Θα τους εξετάσουμε με τη σειρά που αυτοί προβάλλονται αφού πρώτα παραθέσουμε το περιεχόμενο επιστολής τους ημερ. 9.10.2013 την οποία απέστειλαν στην Αναθέτουσα Αρχή μετά την ημερομηνία υποβολής σχολίων (28.8.2013) και μετά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών (13.9.2013).

«Μετά την κατάθεση του φακέλου μας, σε δευτερογενή ενδοεταιρικό έλεγχο της προσφοράς μας αντιληφθήκαμε πως:

- (i) Προσθέσαμε τη βεβαίωση του Τμήματος Περιβάλλοντος για τον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Νόμο 32(I)/2002 (που αναφέρει πως δεν ξεπερνούσαμε το όριο των ποσοτήτων συσκευασιών) για το προηγούμενο έτος αντί για το τρέχον, την οποία όμως διαθέτουμε, ισχύει για όλη τη διάρκεια του 2013 και αναφέρει ακριβώς τα ίδια στοιχεία, πως δηλαδή δεν ξεπερνάμε το όριο των ποσοτήτων συσκευασιών.*

(ii) Δεν συμπεριλάβαμε το ISO 9001:2008 της εταιρίας μας, καθώς δε μας έχει ζητηθεί σε καμία από τις όσες διαγωνιστικές διαδικασίες έχουμε συμμετάσχει από το 2008 μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2013 και έτσι διέφυγε της προσοχής μας, ήμασταν όμως ήδη σε διαδικασία εκπαίδευσης για την απόκτησή του και θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε πως η εταιρία είναι διαπιστευμένη και πληροί τις προϋποθέσεις του πιστοποιητικού ISO 9001:2008.

Μέχρι σήμερα δεν είχαμε καμία πρόσκληση από την αρμόδια υπηρεσία για να καταθέσουμε αυτά τα δύο έγγραφα, ως απόρροια αυτού, θα θέλαμε να ενημερώσουμε πως τα έγγραφα αυτά είναι διαθέσιμα και περιμένουμε να μας ζητηθούν από την υπηρεσία σας, για να κατατεθούν άμεσα.

Κατά τον ίδιο ενδοεταιρικό έλεγχο της εταιρίας μας, δεν εντοπίσαμε καμία άλλη παράλειψη μας στα λοιπά στοιχεία της προσφοράς μας, ούτε των δικαιολογητικών, ούτε των τεχνικών προδιαγραφών, ούτε οποιουδήποτε άλλου ειδικού και μη όρου».

Στις 14.10.2013 η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε στην πιο πάνω επιστολή αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι:

«..... Η εκ των υστέρων υποβολή πληροφόρησης, η οποία έπρεπε να δοθεί με την Προσφορά, δεν θεωρείται αποσαφήνιση ή συμπλήρωση και ως εκ τούτου δεν είναι επιτρεπτή.»

Τα εν λόγω πιστοποιητικά σε περίπτωση που δεν έχουν κατατεθεί με την προσφορά σας δεν μπορεί να ζητηθούν αφού σύμφωνα και με τον πιο πάνω όρο θεωρείται εκ των υστέρων πληροφόρηση.»

Σύμφωνα με τους Αιτητές, η απόφαση για αποκλεισμό τους είναι αντίθετη, και/ή παραβιάζει σχετικούς εν ισχύει νόμους και κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και/ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και/ή τον Περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2006 N.12(I)/2006 και/ή είναι αποτέλεσμα κακής εκτίμησης γεγονότων και/ή σχετικών νομικών προνοιών. Τέλος, στερείται αιτιολογίας.

Εσφαλμένα, υποστήριξαν οι Αιτητές, η Αναθέτουσα Αρχή ερμήνευσε τον όρο 8.3.1.4 των εγγράφων του διαγωνισμού. Εισηγούνται ότι, σύμφωνα με τον πιο πάνω όρο, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής με την προσφορά πιστοποιητικού με το οποίο να βεβαιώνεται η συμμετοχή σε συλλογικό ή ατομικό σύστημα

διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας ή βεβαίωσης από φορέα διαχείρισης συλλογικού συστήματος. Η υποχρέωση προσκόμισης τους προκύπτει μόνο μετά την κατακύρωση της προσφοράς όπως άλλωστε τονίζεται και στα έγγραφα του διαγωνισμού. Η υποβολή τους δεν είναι ουσιώδης, καθότι δεν είναι αποφασιστικής σημασίας για την κατακύρωση του διαγωνισμού. Συνεπώς, καταλήγουν, η παράλειψη των Αιτητών να προσκομίσουν με την προσφορά τους το εν λόγω πιστοποιητικό ή τη σχετική βεβαίωση αποτελεί επουσιώδη παράλειψη ή παρατυπία. Ανεξάρτητα όμως υποστηρίζουν του ουσιώδους ή μη του όρου 8.3.1.4 των εγγράφων του διαγωνισμού, με την προσφορά τους υπέβαλαν βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος η οποία εκδόθηκε το 2012 και αφορά το 2011 που αναφέρει ότι οι ποσότητες συσκευασιών που έχουν τοποθετήσει στην Κυπριακή αγορά δεν υπερβαίνουν τους 5 τόνους. Επίσης, με επιστολή τους ημερ. 9.10.2013 ενημέρωσαν την Αναθέτουσα Αρχή ότι έχουν στην κατοχή τους το πιστοποιητικό για το 2013 και ότι είναι έτοιμοι να το προσκομίσουν μόλις τους ζητηθεί. Σημειώνουμε ότι οι Αιτητές με την γραπτή τους αγόρευση επισύναψαν το εν λόγω πιστοποιητικό προφανώς προς επαλήθευση του περιεχομένου της πιο πάνω επιστολής τους. Σε περίπτωση, εισηγήθηκαν, μη κατοχής του εν λόγω πιστοποιητικού ή βεβαίωσης ο οικονομικός φορέας στον οποίο κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός, θα πρέπει κατά την υπογραφή της σύμβασης να έχει πιστοποιητικό ότι συμμετέχει σε ατομικό ή συλλογικό σύστημα για την ανακύκλωση και τις άλλες εργασίες επεξεργασίας

των αποβλήτων των συσκευασιών και άλλων προϊόντων. Συνεπώς, καταλήγουν, ο όρος 8.3.1.4 των εγγράφων του διαγωνισμού δεν είναι ουσιώδης αφού από τη συμμόρφωση ή όχι με αυτόν δεν επηρεάζεται αρνητικά η άρτια εκτέλεση του έργου και κατά συνέπεια δεν είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη της απόφασης για κατακύρωση του διαγωνισμού.

Άλλωστε, η συμμόρφωσή τους με αυτόν δηλώθηκε υπεύθυνα στα Έντυπα 3 και 12. Το Έντυπο 3 που υπέβαλαν *«Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης»* αναφέρει ότι *«Υπευθύνως δηλώνω ότι [...] ζ. να συμμορφώνομαι με τους «Περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών» Νόμους του 2002 έως 2006 [Αρ. 32(Ι)/2002, 133(Ι)/2003, 159(Ι)/2005 και 48(Ι)/2006] και του περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών (Ευθύνη Οικονομικών Παραγόντων) Κανονισμού (Κ.Δ.Π. 747/2003).»*

Οι Αιτητές ισχυρίζονται επίσης ότι η μη προσκόμιση με την προσφορά τους πιστοποιητικού καταλληλότητας του οικονομικού φορέα *«CYS EN ISO9001:2008 quality management systems requirement»* ή ισοδύναμου είναι επουσιώδης και ασήμαντη απόκλιση. Το σημαντικό υποστηρίζουν είναι να προσκομισθεί το *«πιστοποιητικό καταλληλότητας CYS EN ISO 13485:2012 ή ISO 13485:2003 των προσφερόμενων προϊόντων (medical devices – quality management systems) κατασκευάστριας εταιρείας ή ισοδύναμο»* το οποίο και

προσκόμισαν. Προς ενίσχυση του ισχυρισμού τους υπέδειξαν ότι πρόκειται αποκλειστικά για διαγωνισμό προμήθειας αναλωσίμων και όχι προμήθειας τεχνικού εξοπλισμού ή άλλων ειδών τα οποία χρήζουν συντήρησης και/ή επιδιόρθωσης και/ή εγκατάστασης από καταρτισμένο προσωπικό. Είναι η θέση τους ότι η Αναθέτουσα Αρχή στα πλαίσια ορθής άσκησης της διακριτικής της ευχέρειας θα έπρεπε να τους ζητήσει να προσκομίσουν το πιστοποιητικό CYS EN ISO 9001:2008, εφόσον μάλιστα με την επιστολή τους ημερ. 9.10.2013 δήλωναν ότι το έχουν στην κατοχή τους και είναι έτοιμοι να το παρουσιάσουν όταν τους ζητηθεί.

Τέλος, εισηγήθηκαν ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής στερείται επαρκούς αιτιολογίας εφόσον από το διοικητικό φάκελο δεν προκύπτει οποιαδήποτε αναφορά της Αναθέτουσας Αρχής ότι η μη υποβολή των 2 πιστοποιητικών συνιστά απόκλιση από ουσιώδη όρο.

Η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε τη νομιμότητα της απόφασης της αναφέροντας ότι εξ' ορισμού για κάθε δημόσιο διαγωνισμό, η υποβολή των αναγκαίων δικαιολογητικών, τα οποία νομιμοποιούν έναν ενδιαφερόμενο Οικονομικό Φορέα να υποβάλει προσφορά, αποτελούν ουσιώδη όρο.

Αντικρούοντας τον πρώτο ισχυρισμό των Αιτητών υποστήριξε ότι ο όρος 8.3.1.4 των εγγράφων του διαγωνισμού απαιτούσε με την υποβολή της προσφοράς να υποβληθεί πιστοποιητικό, με το οποίο να βεβαιώνεται η συμμετοχή σε συλλογικό ή ατομικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας και ότι εκείνο που ο οικονομικός φορέας είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει στο στάδιο υπογραφής της συμφωνίας, είναι αποδεικτικό, με το οποίο να τεκμηριώνεται η ισχύς της συμφωνίας, που έχει συνάψει με το φορέα διαχείρισης του συλλογικού συστήματος διαχείριση αποβλήτων συσκευασίας. Σε σχέση με την βεβαίωση του Τμήματος Περιβάλλοντος που υπέβαλαν οι Αιτητές, η Αναθέτουσα Αρχή υπέδειξε ότι αυτή δεν είναι σύμφωνη με ότι ο εν λόγω όρος προβλέπει. Στη βεβαίωση αναφέρεται ότι οι ποσότητες συσκευασιών που οι Αιτητές είχαν τοποθετήσει στην Κυπριακή αγορά δεν ξεπερνούσαν τους 5 τόνους συσκευασίας ανά έτος ενώ ο όρος του διαγωνισμού προνοούσε όπως η βεβαίωση μπορούσε να υποβληθεί σε περίπτωση που οι ποσότητες είναι μικρότερες από 2 τόνους ανά έτος. Επιπρόσθετα, ισχυρίστηκαν ότι η βεβαίωση αφορούσε το 2011 και όχι το 2012 και έτσι δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτή, όπως δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτή η βεβαίωση ημερομηνίας 25.9.2013, ως μεταγενέστερη της τελευταίας ημέρας υποβολής των προσφορών.

Αντικρούοντας τον δεύτερο ισχυρισμό των Αιτητών υποστήριξε ότι ο ισχυρισμός αυτός συνιστά εκ των υστέρων προσπάθεια των Αιτητών να

αμφισβητήσουν τη σκοπιμότητα συμπερίληψης των σχετικών όρων στα έγγραφα του διαγωνισμού. Υποστήριξαν επίσης ότι η σπουδαιότητα του Εντύπου CYS EN ISO 9001:2008 προκύπτει και από τα όσα οι ίδιοι οι Αιτητές με τη γραπτή τους αγόρευση αναφέρουν, ότι δηλαδή η διαδικασία απόκτησης του εν λόγω προτύπου *«προϋποθέτει σωρεία τεκμηριωμένων διαδικασιών, προϋποθέσεων, υποδομών και επαγγελματική επάρκεια του προσωπικού που πρέπει να πληροί η εταιρεία για κάποιο χρονικό διάστημα ούτως ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί από Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης»*. Το πρότυπο CYS EN ISO 9001:2008, υποστήριξαν, ως τεχνικό θέμα, εκφεύγει του αναθεωρητικού ελέγχου. Δεδομένου ότι οι Αιτητές έλαβαν το εν λόγω πιστοποιητικό στις 3.10.2013, δηλαδή μετά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών, τυχόν αποδοχή του θα συνιστούσε ευνοϊκή μεταχείριση των Αιτητών και παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.

Σε σχέση με την κατ' ισχυρισμό έλλειψη αιτιολογίας ισχυρίστηκε ότι δεν ήταν απαραίτητο η Επιτροπή Αξιολόγησης να χαρακτηρίσει ρητώς την διαπιστωθείσα απόκλιση ως ουσιώδη. Με την καταγραφή στην Έκθεση Αξιολόγησης των αποκλίσεων και την εισήγηση της για απόρριψη της προσφοράς, προκύπτει ότι η μη πλήρωση των απαιτήσεων των συγκεκριμένων όρων θεωρήθηκε ως ουσιώδης.

Θεωρούμε χρήσιμο, προτού ασχοληθούμε με τις θέσεις των δύο πλευρών, να παραθέσουμε τον όρο 8.3.1.4 Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς, Μέρος Α, ώστε να είναι ευκολότερο αντιληπτά όσα στη συνέχεια θα αναφέρουμε.

«8.3.1. Δικαιολογητικά συμμετοχής

4. Πιστοποιητικό με το οποίο να βεβαιώνεται η συμμετοχή σε συλλογικό ή ατομικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας και συνεπώς, η συμμόρφωση της επιχείρησης προς τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμοι του 2002, 2003, Ν. 32(I)/2002, Ν.133(I)/2003, (Κ.Δ.Π. 747/2003) και όπως αυτοί έχουν κατά περίπτωση τροποποιηθεί ή βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος που να διαφαίνεται ότι οι ποσότητες των συσκευασιών που τοποθετούνται στην αγορά είναι μικρότερες από 2 τόνους/έτος.

Οι υποχρεώσεις συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του όρου 4 πιο πάνω, ισχύουν μόνο στην περίπτωση που ο Προσφέρων ασκεί εμπορική και/ή βιομηχανική επιχειρηματική δραστηριότητα εντός της Δημοκρατίας ή διατηρεί μόνιμη εγκατάσταση (Permanent Establishment) μέσω της οποίας διεξάγει το σύνολο ή μέρος της δραστηριότητας του.

.....

Ο επιτυχών οικονομικός φορέας, είναι υποχρεωμένος με την υπογραφή της Συμφωνίας και όπως ορίζεται στη σχετική επιστολή γνωστοποίησης κατακύρωσης της Αναθέτουσας Αρχής, να προσκομίσει ανάμεσα στα άλλα έγγραφα που ορίζονται στην παράγραφο 10.4(4), Μέρος Α των εγγράφων του διαγωνισμού και τη Δήλωση της υποπαραγράφου (ε) με τα ανάλογα αποδεικτικά στοιχεία, με τα οποία να τεκμηριώνεται η ισχύς της συμφωνίας που έχει συνάψει με το φορέα διαχείρισης του συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων συσκευασιών ή, ανάλογα με την περίπτωση, ή την έγκριση λειτουργίας τέτοιου ατομικού συστήματος».

Στο Διορθωτικό Έγγραφο 1, ημερ. 12.8.2013, το οποίο απευθύνεται προς όλους τους οικονομικούς φορείς για ότι εδώ ενδιαφέρει αναφέρονται τα εξής:

«Ερώτημα 3- Επιστολή Οικονομικού φορέα Α/1, ημερομηνίας 1 Αυγούστου, 2013.

Τα Έντυπα που πρέπει να κατατεθούν στο στάδιο Συμμετοχής του διαγωνισμού είναι από το 1-7; Τα έντυπα από 8-13 είναι για το στάδιο της κατακύρωσης και της εκτέλεσης της σύμβασης; Τα Δικαιολογητικά που ορίζονται στο Έντυπο 8 είναι μόνο σε περίπτωση κατακύρωσης του διαγωνισμού ή πρέπει να κατατεθούν και στο στάδιο του διαγωνισμού;

Απάντηση:

Αναφορικά με το πιο πάνω σας ερώτημα θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι με την υποβολή της προσφοράς σας θα πρέπει να καταθέσετε τα Έντυπα 1-7 και 12 ενώ τα υπόλοιπα έντυπα αφορούν το στάδιο της κατακύρωσης και εκτέλεσης της σύμβασης. Τα δικαιολογητικά που ορίζονται στο Έντυπο 8 θα πρέπει να κατατεθούν σε περίπτωση κατακύρωσης κατά την υπογραφή της Συμφωνίας».

Το Έντυπο 8 μεταξύ άλλων πιστοποιητικών και δηλώσεων ζητά δηλώσεις εκ των οποίων να προκύπτει ότι οι οικονομικοί φορείς συμμορφώνονται με το Νόμο και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους σε συλλογικό σύστημα ή από τη λειτουργία στην επιχείρηση ατομικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας ή βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος σε περίπτωση που οι ποσότητες των συσκευασιών που τοποθετούνται στην αγορά είναι μικρότερες από 2 τόνους/έτος.

Εκείνο το οποίο συνάγεται από τον όρο 8.3.1.4 των εγγράφων του διαγωνισμού είναι ότι η Αναθέτουσα Αρχή ζητούσε την υποβολή του σχετικού πιστοποιητικού ή βεβαίωσης χωρίς να προσδιορίζει το χρόνο στον οποίο αυτό θα αφορούσε. Λογικά βέβαια δεν μπορεί το πιστοποιητικό ή η βεβαίωση παρά να είναι πρόσφατα. Το εάν θα είναι του τελευταίου χρόνου δεν έχει συζητηθεί

και δεν θα μας απασχολήσει. Εκλαμβάνουμε στη βάση της επιστολής των Αιτητών ημερ 9.10.2013 ότι το σχετικό πιστοποιητικό ή βεβαίωση θα πρέπει να είναι του τελευταίου χρόνου.

Οι Αιτητές είναι παραδεκτό ότι δεν υπέβαλαν σχετικό πιστοποιητικό ή βεβαίωση για το 2012. Υπέβαλαν για το 2011. Σ' αυτό αναφέρεται ότι οι ποσότητες των συσκευασιών που οι Αιτητές τοποθέτησαν στην αγορά το έτος 2011 δεν υπερέβαιναν τους 5 τόνους συσκευασίας/έτος και για τον λόγο αυτό η εταιρεία δεν ήταν υποχρεωμένη να οργανώσει ατομικό σύστημα ή να συμμετέχει σε συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων και ούτε να εξασφαλίσει σχετικό πιστοποιητικό.

Σημειώνουμε εδώ ότι μια πρώτη ανάγνωση της βεβαίωσης ημερ. 10.5.2012 και του όρου 8.3.1.4 του διαγωνισμού αφήνει να νοηθεί ότι υπάρχει αντίφαση αφού από τη μια το Αρμόδιο Τμήμα για Περιβαλλοντικά θέματα καθορίζει ως όριο για οργάνωση ατομικού συστήματος ή συμμετοχή σε συλλογικό σύστημα τους 5 τόνους συσκευασίας κατ' έτος, ενώ από την άλλη η Αναθέτουσα Αρχή με τον όρο 8.3.1.4 του διαγωνισμού το καθορίζει σε 2 τόνους/έτος. Στην πραγματικότητα όμως δεν υπάρχει αντίφαση γιατί η βεβαίωση που προσκόμισαν οι Αιτητές για το έτος 2011 εκδόθηκε στις 10.5.2012 δηλαδή πριν από την

τροποποίηση του Νόμου στις 31.5.2013 με την οποία οι ποσότητες μειώθηκαν από πέντε τόνους σε δύο τόνους.

Έχοντας υπόψη τον υπό εξέταση όρο και το Διορθωτικό Έγγραφο 1, το ερώτημα που προκύπτει δεν είναι το κατά πόσο ο όρος 8.3.1.1.4 από μόνος του είναι ουσιώδης, αλλά εάν με το Διορθωτικό Έγγραφο 1 εύλογα δημιουργείται η εντύπωση ότι η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή διαφοροποίησε τη σημασία του όρου ως προς το χρόνο υποβολής του σχετικού πιστοποιητικού ή της βεβαίωσης από το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Η απάντηση στο πιο πάνω ερώτημα είναι θετική.

Είναι φανερό ότι η Αναθέτουσα Αρχή με την απάντηση που έδωσε με το Διορθωτικό Έγγραφο 1, ότι δηλαδή τα δικαιολογητικά του Εντύπου 8 θα πρέπει να κατατεθούν μόνο σε περίπτωση κατακύρωσης της προσφοράς και κατά την υπογραφή της συμφωνίας, έστω και αν αυτά ζητούνταν και με την υποβολή της προσφοράς, αντιμετώπιζε τον όρο 8.3.1.1.4 των εγγράφων του διαγωνισμού ως μη ουσιώδη. Κι' αν ακόμη όμως δεχθούμε ότι ο εν λόγω όρος είναι ουσιώδης με το Διορθωτικό Έγγραφο 1, όπως το έχουμε παραθέσει, το μόνο που προκαλείται είναι σύγχυση στους προσφοροδότες. Είναι πολύ σημαντικό οι όροι κάθε δημόσιου διαγωνισμού να είναι σαφείς σε βαθμό που να μην αφήνουν

περιθώρια αμφιβολίας στους προσφοροδότες σε σχέση με όσα θα πρέπει να προσκομίσουν με τη προσφορά τους.

Ενόψει των όσων έχουμε αναφέρει καταλήγουμε ότι ο αποκλεισμός των Αιτητών για τον πιο πάνω λόγο δεν ευσταθεί.

Με τον δεύτερο λόγο ακυρότητας, οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι ο όρος 8.3.1.5 που προνοεί την προσκόμιση πιστοποιητικού καταλληλότητας CYS EN ISO 9001:2008 Quality management systems requirements είναι επουσιώδης όρος. Ουσιώδης όρος, υποστηρίζουν είναι ο όρος 8.3.1.6 που προνοούσε την υποβολή πιστοποιητικού καταλληλότητας CYS EN ISO 13485:2012 ή ISO 13148:2003 των προσφερόμενων προϊόντων.

Είναι πάγια νομολογημένο ότι η κρίση κατά πόσο ένας όρος είναι ουσιώδης ή επουσιώδης ανήκει στο δικαστήριο. Κριτήριο για τον καθορισμό όρου διαγωνισμού ως ουσιώδους είναι η σημασία που ενέχει η τήρησή του στην απόφαση για κατακύρωση της προσφοράς. Ουσιώδης είναι ο όρος η τήρηση του οποίου είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη και το περιεχόμενο της απόφασης για την κατακύρωση της προσφοράς (βλ. *Medcon Construction and others v. Republic* (1968) 3 CLR 535 και *Tamassos Suppliers v. Δημοκρατίας* (1992) 3 AAD 60 72-74).

Οι Αιτητές με την γραπτή τους αγόρευση αλλά και ενώπιόν μας δεν αρνήθηκαν τη σημασία του ISO 9001:2008. Τόνισαν όμως ότι η παράλειψη προσκόμισής του, δεδομένου ότι ο διαγωνισμός αφορούσε αποκλειστικά αναλώσιμα δεν αποτελεί απόκλιση από ουσιώδη όρο.

Το γεγονός ότι ο διαγωνισμός αφορά προμήθεια αναλωσίμων δεν εξουδετερώνει τη σημασία κατοχής του πιστοποιητικού διαχείρισης της ποιότητας CYS EN ISO 9001:2008 ή ισοδύναμο από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς. Ούτε το γεγονός ότι η Αναθέτουσα Αρχή ζήτησε να προσκομιστούν πιστοποιητικά καταλληλότητας των προϊόντων CYS EN ISO 13485:2012 υποβαθμίζει τη σημασία που ενέχει γι' αυτήν η κατοχή του. Οι επιδιώξεις του συγκεκριμένου προτύπου στις οποίες και οι ίδιοι οι Αιτητές αναφέρονται με την αγόρευση τους είναι:

- η δημιουργία εμπιστοσύνης προς τους πελάτες ότι η επιδιωκόμενη ποιότητα επιτυγχάνεται και διατηρείται,
- η βελτίωση της Εσωτερικής οργάνωσης της επιχείρησης,
- η παροχή προϊόντων και υπηρεσιών που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις των πελατών,
- η αναβάθμιση της εικόνας και του ονόματος της Επιχείρησης,

- η μεγαλύτερη επικέντρωση στους επιχειρηματικούς στόχους και στις προσδοκίες των πελατών,

και καταδεικνύουν τη σημασία του όρου.

Σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή θεωρούμε την παράλειψη προσκόμισης με την προσφορά των Αιτητών του εν λόγω προτύπου παράλειψη ουσιώδους όρου. Τυχόν αποδοχή από την Αναθέτουσα Αρχή του πιστοποιητικού που οι Αιτητές κατέθεσαν ενώπιον μας με τη γραπτή τους αγόρευση, θα παραβίαζε την αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών. Εν πάση περιπτώσει το εν λόγω πιστοποιητικό δεν θα μπορούσε να γίνει αποδεκτό και για το λόγο ότι φέρει ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη από την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Τέλος, ούτε η θέση των Αιτητών ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής στερείται επαρκούς αιτιολογίας ευσταθεί. Το γεγονός ότι δεν γίνεται από την Αναθέτουσα Αρχή σαφής αναφορά σε απόκλιση ουσιώδους όρου δεν καθιστά την απόφαση της αναιτιολόγητη. Δεν είναι απαραίτητο όταν προσφορά κρίνεται ως εκτός των όρων των εγγράφων του διαγωνισμού να αναφέρεται ότι οι αποκλίσεις που διαπιστώνονται αφορούν ουσιώδη όρο. Θα πρέπει όμως να καταγράφονται με σαφήνεια οι αποκλίσεις και οι όροι του διαγωνισμού στους οποίους αυτές αφορούν.

Στην παρούσα περίπτωση οι αποκλίσεις καταγράφονται με σαφήνεια έτσι ώστε αβίαστα συνάγεται ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης τη συγκεκριμένη απόκλιση τη θεωρεί απόκλιση από ουσιώδη όρο.

Με βάση όλα τα πιο πάνω αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η παρούσα Προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.